

7.8.2023

VN/12916/2023

VN/12916/2023-OM-5

Ympäristöministeriö

Oikeusministeriön lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi pilaantuneiden alueiden puhdistamisen tukemisesta annetun lain muuttamisesta

Ympäristöministeriö on pyytänyt oikeusministeriöltä lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi pilaantuneiden alueiden puhdistamisen tukemisesta annetun lain (246/2019) muuttamisesta. Lain 12 §:ään lisättäisiin säännös Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen osallistumisesta alueen pilaantuneisuuden selvittämisen ja puhdistamisen järjestämisen kustannuksiin sopimuksen nojalla. Lisäksi säänneltäisiin niistä edellytyksistä, joiden nojalla Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus vastaisi kustannuksista kokonaan. Lain 12 §:ssä olevaa asetuksenantovaltuutta muutettaisiin siten, että vastaisuudessa valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä em. kustannusten jakamisesta. Ympäristöministeriön lausuntopyyntöön sisältyy myös luonnos valtioneuvoston asetukseksi.

Luonnoksen 12 §:n 3 momentin ensimmäisen virkkeen mukaan Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus osallistuisi alueen pilaantuneisuuden selvittämisen ja puhdistamisen järjestämisen kustannuksiin sopimuksen nojalla. Säännöksen muotoilua ”sopimuksen nojalla” ei voida pitää kovin onnistuneena: Muotoilu jättää avoimeksi sen, minkä tahon kanssa sopimus tehdään ja mitä sopimus koskee sekä sen mikä on tämän sopimuksen suhde 12 §:n 2 momentissa mainittuun päätökseen ja toisaalta 12 §:n 3 momentin säännöskohtaisissa perusteluissa selostettuihin edellytyksiin. Perusteluissa todetaan, että säännös olisi uusi ja siinä säädettäisiin kustannusten jakamisesta. Säännöksiä kustannusten jakamisesta ei kuitenkaan 12 §:n 3 momentissa ole. Säännöstä on välttämätöntä näistä näkökulmista edelleen kehittää jatkovalmistelussa.

Lakiluonnoksen 12 §:n 3 momentin toisen virkkeen mukaan Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus vastaa kustannuksista kokonaan, jos se on välttämätöntä yleisen ympäristöedun kannalta taikka pilaantuneisuudesta aiheutuu tai uhkaa aiheutua erityisen vakavaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai yksilön asuinympäristölle. Esitysluonnoksen perusteluissa (s. 12-13) todetaan välttämättömyyden liittyvän esimerkiksi tilanteisiin, joissa alueen puhdistamisesta vastuussa oleva taho ei ole taloudellisesti miltään osin kykenevä hankkeen toteuttamiseen tai asia todetaan kiireelliseksi. Oikeusministeriö toteaa säännöksen perustelut huomioiden, että itse säädöstekstistä ei nyt ilmene, että esimerkiksi alueen puhdistamisesta lähtökohtaisesti vastuussa olevan tahon kykenemättömyys tai asian kiireellisyys ovat edellytyksiä sille, että Pirkanmaan ELY-keskus vastaisi kustannuksista kokonaan. Oikeusministeriö pitää tärkeänä, että säännöksestä ilmenevät viranomaisen harkintavaltaa ohjaavina riittävän tarkasti ja täsmällisesti ne edellytykset, joiden pitää täytyä, jotta ELY-keskuksella on toimivalta – välttämättömän yleisen ympäristöedun kannalta – päättää siitä, että se vastaa poikkeuksellisesti kustannuksista kokonaan.

Kustannusten jakamista ja kustannuksista vastaamista täysimääräisesti koskevat säännökset voisi olla selkeyden vuoksi hyvä erottaa omiksi momenteikseen. Oikeusministeriö toteaa myös, että lain 12 §:n 1 ja 2 momenttien sääntelyä voitaisiin kirjoitusteknisesti jouhevoittaa yhdistämällä ne seuraavaan

Postiosoite
Postadress
Postal Address
 Oikeusministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 25
 00023 Valtioneuvosto

Eteläesplanadi 10
 Helsinki

0295 16001
 +358 295 16001

09 1606 7730
 +358 9 1606 7730

kirjaamo.om@gov.fi
 oikeusministerio.fi

muotoon: "Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi päättää järjestää alueen pilaantuneisuuden selvittämisen ja puhdistamisen, jos 6 §:ssä valtionavustuksen myöntämiselle säädetyt edellytykset täyttyvät."

Osastopäällikkö, ylijohtaja

Johanna Suurpää

Lainsäädäntöneuvos

Veli-Pekka Hautamäki

Jakelu

YM Ympäristöministeriö

Tiedoksi

Kansliapäällikkö Pekka Timonen
Lainsäädäntöjohtaja Susanna Siitonen
Ministerin erityisavustaja Jonna Ijäs

VN/12916/2023-OM-5

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: